

OPIS ISTOTNYCH ZAGADNIENI DLA KOMISJI EGZAMINACYJNEJ
DO ZADANIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO
(EGZAMIN RADCOWSKI – 21 KWIECZNIA 2026 r.)

Zdaniem Zespołu do przygotowania zadań na egzamin radcowski, w przypadku zadania z zakresu prawa karnego zasadne jest sporządzenie apelacji. Rozwiązując zadanie, zdający powinien zaskarżyć wyrok Sądu Rejonowego w całości i zwrócić uwagę na następujące zagadnienia:

1. W zakresie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 1 wyroku istotnym uchybieniem, jakiego dopuścił się Sąd Rejonowy, jest obraza prawa materialnego polegająca na zastosowaniu przepisów ustawy karnej obowiązującej w chwili orzekania, podczas gdy należało zastosować przepisy względniejsze, obowiązujące w dacie czynu, co stanowiło naruszenie art. 4 § 1 k.k., albowiem przepis art. 178a § 5 k.k., przewidujący obligatoryjny przepadek pojazdu mechanicznego prowadzonego przez sprawcę w ruchu lądowym, w sytuacji gdy stan nietrzeźwości nie był niższy niż 1,5 promila we krwi lub 0,75 mg/dm³ w wydychanym powietrzu, został dodany przez art. 1 pkt 68 lit. c ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2600) i zaczął obowiązywać z dniem 14 marca 2024 r., natomiast oskarżony Zygmunt Szybki zarzucanego mu czynu dopuścił się w dniu 1 marca 2024 r.
Warto odnotować, że na skutek zmiany przepisów (zob. ustawa z dnia 4 grudnia 2025 r., Dz. U. poz. 1872) począwszy od dnia 29 stycznia 2026 r. kwestia orzekania przepadku pojazdów mechanicznych jest uregulowana w art. 44b k.k.
2. Orzekając o zaliczeniu na podstawie art. 63 § 4 k.k. oskarżonemu na poczet orzeczonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych okres zatrzymania prawa jazdy, Sąd błędnie zaliczył ten okres od dnia 1 kwietnia 2024 r., podczas gdy prawo jazdy zostało oskarżonemu zatrzymane w dniu 1 marca 2024 r., a zatem w tym zakresie należało podnieść zarzut błędu w ustaleniach faktycznych (art. 438 pkt 3 k.p.k.).
3. W zakresie czynu II z aktu oskarżenia zakwalifikowanym jako przestępstwo z art. 263 § 2 k.k., istotnym uchybieniem, jakiego dopuścił się Sąd I instancji jest obraza przepisów postępowania, to jest art. 191 § 2 k.p.k. w zw. z art. 182 § 1 k.p.k., polegająca na braku pouczenia świadka Janusza Kowalskiego, partnera oskarżonego, o prawie do odmowy składania zeznań, podczas gdy osoba żyjąca w związku partnerskim tej samej płci, o ile jest połączona z oskarżonym więzią uczuciową, fizyczną i gospodarczą, jest osobą najbliższą w rozumieniu art. 182 § 1 k.p.k. (zobacz: uchwała 7 sędziów SN z dnia 25 lutego 2016 r., I KZP 20/15; uchwała SN z dnia 28 listopada 2012 r., III CZP 65/12). Podkreślić należy, że zeznania Janusza Kowalskiego stanowiły podstawę skazania oskarżonego za przestępstwo z art. 263 § 2 k.k.
4. Zasadnym będzie również postawienie zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych polegającego na przyjęciu, że oskarżony posiadał bez wymaganego zezwolenia amunicję w postaci trzech naboji kaliber 9 mm, mimo że na zabezpieczonych nabojach nie stwierdzono śladów linii papilarnych nadających się do identyfikacji, a z zeznań Janusza Kowalskiego nie wynika, aby oskarżony okazał mu przedmiotowe naboje, a nadto z ustaleń Sądu w sposób jednoznaczny wynika, że miejsce, w którym znaleziono przedmiotowe naboje, zajmowane było przez nieznanego mężczyznę krótko przed zatrzymaniem pojazdu. Wobec powyższego należało

tę okoliczność, jako niedającą się usunąć wątpliwość, rozstrzygnąć na korzyść oskarżonego (art. 5 § 2 k.p.k.).

5. W apelacji obrońca powinien zawrzeć wnioski:

- a) odnośnie do czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 6 wyroku - o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu z art. 263 § 2 k.k. oraz obciążenie w tym zakresie kosztami procesu Skarb Państwa (art. 632 pkt 2 k.p.k.);
- b) o uchylenie łącznej kary pozbawienia wolności;
- c) odnośnie do czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 1 wyroku - o uchylenie zawartego w pkt 4 wyroku rozstrzygnięcia o orzeczeniu przepadku na rzecz Skarbu Państwa samochodu osobowego (w chwili czynu obowiązujące przepisy nie przewidywały takiej możliwości, albowiem art. 178a § 5 k.k., który wprowadził obligatoryjne orzeczenie przepadku pojazdu mechanicznego, obowiązywał od dnia 14 marca 2024 r.);
- d) o prawidłowe zaliczenie na poczet orzeczonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych okresu zatrzymania prawa jazdy, tj. od dnia 1 marca 2024 r.;
- e) o warunkowe zawieszenie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności, orzeczonej za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. zważywszy na to, że oskarżony nie był karany.